

FINANCING A
SUSTAINABLE
EUROPEAN ECONOMY

Final Report 2018
by the High-Level Expert Group on Sustainable Finance
Secretariat provided by the European Commission

Dr Mieczysław Groszek

Członek Grupy Ekspertów Wysokiego
Szczepła ds. Zrównoważonych Finansów

Seminaium CASE-mBank 15.03. 2018 r.

Kontekst globalny i potrzeba zrównoważonych finansów

Komisja Europejska powołała Grupę Ekspertów Wysokiego Szczebla (HLEG) ds. Zrównoważonych Finansów, której celem było opracowanie nadrzędnej i kompleksowej strategii UE w tym zakresie.

Głównym zadaniem tej grupy było przedstawienie rekomendacji prowadzących do:

- ➔ Włączenia zrównoważonego rozwoju do polityki finansowej UE i krajów członkowskich.
- ➔ Dostosowania polityk UE do najważniejszych ram, takich jak:
 - cele zrównoważonego rozwoju ONZ (*Sustainable Development Goals*)
 - zaangażowanie w cele COP21 (*the 21st United Nations Conference of the Parties*)
 - Plan Inwestycyjny Komisji Europejskiej dla Europy („Plan Junckera”)
 - Unia rynków kapitałowych (CMU)
- ➔ Finansowania luki w dodatkowych inwestycjach w wys. 180 mld euro rocznie potrzebnych do utrzymania globalnego wzrostu temperatury poniżej 2° C.

Przyspieszenie przejścia do zrównoważonych finansów

Plan działania na rzecz zrównoważonych finansów musi być wielowymiarowy i odzwierciedlać złożoność tego systemu, a także różnorodność potrzeb i możliwości w całej UE. W związku z tym, że Grupa Ekspertów pogłębiła swoje prace po opublikowaniu raportu tymczasowego, pojawiły się cztery tematy wspólne, które sformowały ostateczne zalecenia tej grupy. Podkreślają one wagę koordynacji polityki, finansów jako funkcji usługowej, łączności z miejscem i długoterminowości.

1. Pierwszym tematem jest potrzeba osiągnięcia przez Europę w pełni skoordynowanego podejścia do zrównoważonego rozwoju – takiego, które **synchronizuje zmiany w systemie finansowym z działaniami w realnej gospodarce.**
2. Drugi temat dotyczy centralnej **roli finansów jako funkcji usługowej, odpowiadającej potrzebom i preferencjom klientów** – w szczególności obywateli Europy, przedsiębiorców i władz publicznych.
3. Trzeci temat podkreśla wagę **połączenia zrównoważonych finansów z konkretnymi potrzebami różnych miejsc w całej Europie.**
4. Czwarty temat jest **imperatywem wydłużania horyzontów czasowych podejmowania decyzji finansowych**, tak aby można było przewidzieć przejścia do bardziej zrównoważonych działań, nawet jeśli pozornie są one odległe, a także uchwycić korzyści, jakie dają i zniwelować ryzyka z nimi związane.

Raport końcowy (styczeń 2018)

Wziąwszy pod uwagę złożoność systemu finansowego oraz jego ramy polityczne i regulacyjne, warto zaznaczyć, że nie ma jednej dźwigni do osiągnięcia tych ambitnych celów i do zmiany systemu finansowego na zrównoważony.

⑧

**zaleceń głównych
(działań
priorytetowych)**

⑧

**zaleceń
przekrojowych**

⑧

**zaleceń dotyczących
instytucji finansowych
oraz sektorowych**

④

**zalecenia społeczne
i szersze dotyczące
zrównoważonego
rozwoju środowiska**

Zalecenia główne

1. Ustanowienie i utrzymanie na poziomie UE **wspólnej taksonomii zrównoważonego rozwoju**.
2. **Wyjaśnienie obowiązków inwestora (*investor duties*)**, aby lepiej uwzględnić preferencje długoterminowe i dotyczące zrównoważonego rozwoju.
3. **Uaktualnienie zasad ujawniania informacji (*disclosure*)**, by ryzyka dla zrównoważonego rozwoju były w pełni transparentne.
4. Kluczowe elementy **strategii detalicznej** na rzecz zrównoważonych finansów: porady inwestycyjne, oznakowanie ekologiczne (Ecolabel) i minimalne standardy inwestycji odpowiedzialnej społecznie (SRI).
5. Opracowanie i wdrożenie **oficjalnych europejskich standardów i etykiet zrównoważonego rozwoju**, zaczynając od zielonych obligacji.
6. Stworzenie „**Zrównoważonej Infrastruktury Europy**”.
7. **Zarządzanie i przywództwo**.
8. Uwzględnienie zasad **zrównoważonego rozwoju w mandatach działania europejskich agencji nadzorczych** (ESA's) i wydłużenie horyzontu monitorowania ryzyka.

Zalecenie 1. Wspólna taksonomia zrównoważonego rozwoju na poziomie UE

Grupa Ekspertów zaleca Komisji Europejskiej:

- ➔ Przyjęcie planu działania w celu opracowania do 2020 r. w pełni rozwiniętej taksonomii w zakresie zrównoważonego rozwoju. Ten plan powinien zacząć się od działań związanych z celami polityki ekologicznej UE („zielonymi”), takimi jak przeciwdziałanie zmianom klimatu, utracie różnorodności biologicznej i wyczerpywaniu się zasobów naturalnych, a także zapobieganiu i kontroli zanieczyszczenia środowiska.
- ➔ Upoważnienie Komitetu Roboczego do przeprowadzenia procesu konsultacji z odpowiednimi ekspertami technicznymi i uczestnikami rynku w celu opracowania w taksonomii uzgodnionych definicji dla kluczowych sektorów i celów zrównoważonego rozwoju.
- ➔ Zatwierdzenie stosowania taksonomii zrównoważonego rozwoju w odpowiednich procesach regulacyjnych i normalizacyjnych na zalecenie technicznego Komitetu Roboczego.
- ➔ Wdrożenie proponowanego Obserwatorium UE ds. Zrównoważonych Finansów, aby monitorować wykorzystanie taksonomii oraz przekazywać informacje zwrotne i sugestie dotyczące ulepszeń technicznemu Komitetowi Roboczemu.

Zalecenie 2. Wyjaśnienie obowiązków inwestora, by lepiej objąć preferencje długoterminowe i dotyczące zrównoważonego rozwoju

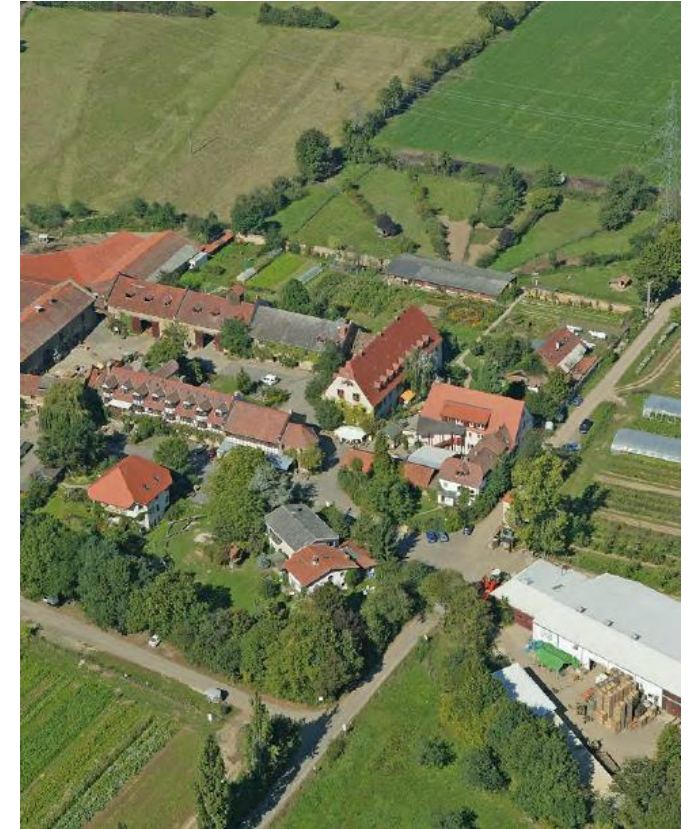
Grupa Ekspertów zaleca, by:

- ➔ Wyjaśnienie obowiązków inwestorów odzwierciedlało następujące zasady:
 - Właściciele aktywów i pośrednicy inwestycyjni badają istotność czynników ryzyka i wartości, w tym także środowiskowe, społeczne i zarządcze (*environmental, social and governance* – ESG), zgodnie z ramami czasowymi zobowiązania wobec klienta lub beneficjenta/członka.
 - Fundusze emerytalne powinny zapewniać należytą znajomość szerokiego zakresu interesów i preferencji ich członków i beneficjentów, w tym czynników ESG.
 - Zarządzający aktywami powinni zapewnić dobre rozumienie szerokiego zakresu interesów i preferencji swoich klientów, w tym czynników ESG, a także dostarczyć klientom jasnych informacji na temat potencjalnych korzyści i zagrożeń, w tym wpływu na przyszłe zwroty danej strategii inwestycyjnej.
 - Właściciele aktywów i pośrednicy inwestycyjni powinni komunikować klientom i/lub beneficjentom swoje podejście inwestycyjne w sposób jasny i zrozumiały, w tym to, jak preferencje są włączone do strategii inwestycyjnej, a także potencjalne ryzyka i korzyści płynące z takiego działania.
 - Niezależnie od tego, czy są one finansowe, czy też nie, preferencje klientów, członków i beneficjentów powinny być aktywnie poszukiwane i włączone do procesu podejmowania decyzji inwestycyjnych inwestorów oraz wymagań, które z kolei mają wobec zarządzających aktywami i innych uczestników, z którymi współpracują, by wywiązać się ze swoich zobowiązań wobec klientów.
- ➔ Zasady te znajdują odzwierciedlenie w kluczowych elementach przepisów:
 - Tekstach dyrektyw i rozporządzeń, które są niezbędne do określenia wytycznych i interpretacji obowiązków.
 - Artykułach przepisów odnoszących się do podstawowych obowiązków inwestora.
 - Wyjaśnieniach implikacji operacyjnych odpowiednich tekstów prawnych.

Zalecenie 3. Uaktualnienie zasad ujawniania informacji, by ryzyka dla zrównoważonego rozwoju były transparentne

Grupa Ekspertów zaleca:

- ➔ Zatwierdzenie i wdrożenie na szczęblu UE rekomendacji TCFD (*Task Force on Climate-related Financial Disclosure*) dotyczących ujawniania informacji, jednocześnie dając czas sprawdzenie i wykorzystanie doświadczeń francuskiego art. 173.
- ➔ Sprawić, aby dobrowolne, prywatne testowanie TCFD i inne ujawnienia ESG były tak szybkie i tak efektywne, jak to jest możliwe, przy jednoczesnej ocenie, gdzie znajdują się potrzeby w zakresie komplementarnego ujawniania i harmonizacji metodologii.
- ➔ Zagwarantowanie tego, że potrzeba testowania nie wpłynie na zdolność UE do osiągnięcia do 2020 r. kompleksowego i korzystnego reżimu unijnego dotyczącego ujawniania klimatu, zgodnego z zaleceniami TCFD.
- ➔ Wykorzystać wiodącą rolę UE w zakresie sprawozdawczości niefinansowej do zaangażowania światowych partnerów i podniesienia poziomu globalnych systemów sprawozdawczości.

Dottenfelderhof, farma biologiczna o wielkości 150 ha i jednocześnie ośrodek badawczy upraw biologicznych, położona niedaleko Frankfurtu. Częściowo wspierana w ramach innowacyjnego modelu finansowania przez Bürger AG. Zdobywca niemieckiej nagrody w zakresie zrównoważonego rolnictwa w 2018 r.

Źródło: Dottenfelderhof.

Zalecenie 4. Kluczowe elementy strategii detalicznej na rzecz zrównoważonych finansów: porady inwestycyjne, oznakowanie ekologiczne i minimalne standardy inwestycji odpowiedzialnej społecznie.

Grupa Ekspertów zaleca, by Komisja Europejska oraz Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA):

- ➔ Wymagały od doradców inwestycyjnych, by pytali o, a następnie odpowiadali na preferencje inwestorów detalicznych dotyczące zrównoważonego wpływu ich inwestycji, jako rutynowy składnik doradztwa finansowego.
- ➔ Ułatwiały wybór inwestorom indywidualnym poprzez zwiększenie transparentności procesów i wpływu funduszy detalicznych na zrównoważony rozwój.
- ➔ Chroniły inwestorów detalicznych poprzez ustanowienie minimalnych standardów dla funduszy uznanych za fundusze zrównoważonego rozwoju.
- ➔ Ustanowiły dobrowolną europejską „zieloną etykietę”, która pobudzi wzrost rynku i umożliwi inwestorom detalicznym identyfikację produktów, które finansują progres w działaniach klimatycznych i ekologicznych.

Dania: Farma turbin wiatrowych wzdłuż wybrzeża Morza Bałtyckiego.

Zalecenie 5. Opracowanie i wdrożenie oficjalnych europejskich standardów i etykiet zrównoważonego rozwoju, zaczynając od zielonych obligacji

Grupa Ekspertów zaleca, by Komisja:

- ➔ Powołała w 2018 r. Komitet Techniczny ds. Zielonych Obligacji, który będzie działał równolegle z Komitetem Technicznym ds. Taksonomii Zrównoważonego Rozwoju w celu opracowania długoterminowej struktury zarządzania unijnym Standardem Zielonych Obligacji.
- ➔ Wprowadziła w 2018 r. oficjalny europejski standard dla zielonych obligacji.
- ➔ Upoważniła Komitet Techniczny ds. Zielonych Obligacji do opracowania w 2018 r. równolegle kryteriów akredytacji dla dostawców niezależnych przeglądów i weryfikacji (zewnętrznych dostawców przeglądów) dla zielonych obligacji.
- ➔ W drugiej fazie zbadała kwestię utworzenia unijnego oznakowania zielonych obligacji, potwierdzającego zgodność z europejskimi standardami dotyczącymi zielonych obligacji i przyszłą taksonomią zrównoważonego rozwoju UE.
- ➔ Opublikowała dodatkowe produktowe standardy europejskie zrównoważonego rozwoju dla innych klas aktywów.
- ➔ Przeprowadziła analizę wpływu unijnego rynku zielonych obligacji i zaprojektowała program badawczo-rozwojowy, mający na celu opracowanie metodologii, narzędzi i technologii o charakterze otwartego źródła (*open-source*).

Zalecenie 6. Stworzenie „Zrównoważonej Infrastruktury Europy”

Grupa Ekspertów rekomenduje Komisji:

- ➔ Stworzenie "Zrównoważonej Infrastruktury Europy".
- ➔ Zrównoważona Infrastruktura Europy będzie koncentrować się na dostarczaniu wiedzy eksperckiej na temat rozwoju projektu w różnych częściach Europy.
- ➔ Zrównoważona Infrastruktura Europy może być budowana w ramach podejścia stopniowego.
- ➔ Zrównoważona Infrastruktura Europy rozwijałaby swoje nowe zintegrowane zdolności instytucjonalne wokół trzech funkcji:
 1. Zapewnienie doradztwa strategicznego w zakresie mobilizacji zasobów finansowych do realizacji zrównoważonych projektów infrastrukturalnych.
 2. Wspieranie modernizacji potencjału rozwojowego projektów na poziomie krajowym i lokalnym.
 3. Ograniczenie niepewności w otoczeniu regulacyjnym państw członkowskich.

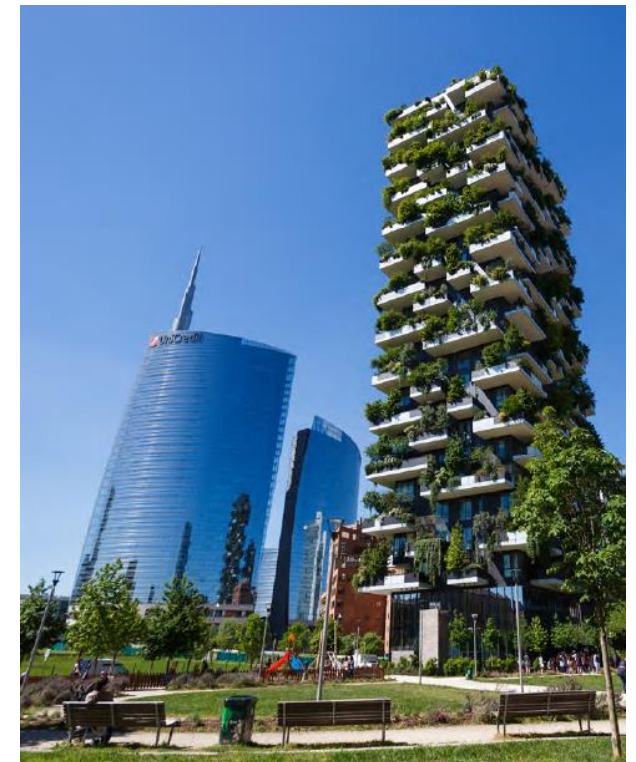

Hiszpania: stacja ładowania samochodów elektrycznych wykorzystująca samodzielne i pierwsze darmowe panele fotowoltaiczne w Europie.

Zalecenie 7. Zarządzanie i przywództwo

Grupa Ekspertów rekomenduje, by Komisja:

- ➔ Zaktualizowała testy kompetencji (typu *fit and proper*), aby uwzględnić ocenę indywidualnych i zbiorowych zdolności członków organów zarządczych w instytucjach finansowych w celu uwzględnienia ryzyk dla zrównoważonego rozwoju, zrozumienia szerszego kontekstu interesariuszy i uwzględnienia preferencji klientów w zakresie zrównoważonego rozwoju.
- ➔ Rozszerzyła zasady zarządzania dla inwestorów instytucjonalnych, np. zmieniając Dyrektywę ws. praw akcjonariuszy lub podobny instrument.
- ➔ Wzmocniła obowiązki członków rad nadzorczych w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Włochy: zrównoważona architektura – Bosco Verticale (Pionowy Las) w dzielnicy Porta Nuova w Mediolanie.

Zalecenie 8. Uwzględnienie zrównoważonego rozwoju w mandatach działania europejskich agencji nadzorczych i wydłużenie horyzontu monitorowania ryzyka

Grupa Ekspertów rekomenduje, by europejskie agencje nadzorcze:

- ➔ Z czasem budowały wiedzę ekspercką na temat narzędzi do analizy scenariuszy, zaczynając od ryzyk związanych z klimatem.
- ➔ Dokumentowały i monitorowały niedopasowanie horyzontów czasowych.
- ➔ Zapewniły spójne wdrażanie jednolitego zbioru przepisów.
- ➔ Wpływały na działalność krajowych organów nadzorczo-regulacyjnych, aby przy pomocy powyższych instrumentów oddziaływały na podmioty regulowane, w kierunku uwzględniania przez nie zasad zrównoważonego rozwoju.

Anglia: The Crystal, siedziba jednej z największych na świecie

wystaw poświęconych zrównoważonemu rozwojowi miast.

Zalecenia przekrojowe

Grupa Ekspertów sformułowała rekomendacje dotyczące:

1. Nadmiernej koncentracji na krótkim okresie (*short-termism*), zrównoważonego rozwoju i „tragedii horyzontu” (*tragedy of the horizon*).
2. Umożliwienia obywatelom wiązania się i angażowania w sprawy zrównoważonych finansów.
3. Powołania Obserwatorium UE ds. Zrównoważonych Finansów w celu wspierania polityki opartej na dowodach.
4. Benchmarków.
5. Rachunkowości.
6. Przyspieszenia działań finansujących inwestycje w efektywność energetyczną.
7. Zasady „po pierwsze zrównoważony rozwój” (*think sustainability first principle*).
8. Wzmocnienia działań UE w celu zapewnienia zrównoważonych finansów na poziomie globalnym.

Zalecenia dotyczące instytucji finansowych oraz sektorowe – bankowość

Banki stanowią największe źródło zewnętrznego finansowania w UE. Finansowanie przez ten sektor musi być w pełni zgodne z celami UE w zakresie zrównoważonego rozwoju, jeśli cele te mają być osiągnięte. Dwie kwestie potencjalnie ograniczające długoterminowe i zrównoważone finansowanie przez banki:

- ➔ Spójny przekaz od banków, że obecne ramy kapitałowe obciążają niektóre „tradycyjne” i nieskomplikowane operacje kredytowe i ekspozycje długoterminowe w stopniu wyższym niż wynika to z występującego ryzyka.
- ➔ Złożoność unijnych regulacji bankowych, które zostały zaprojektowane dla dużych banków i które w USA są stosowane wyłącznie do tych największych (około 20), stanowi istotne obciążenie dla tych mniejszych.

Grupa Ekspertów rekomenduje, by:

- ➔ Komisja wspierała rozwój, koordynację i wymianę najlepszych praktyk w zakresie ESG i długoterminowych ocen ryzyk dla zrównoważonego rozwoju w przypadku banków.
- ➔ Jako pierwszy krok do tzw. *Green Supporting Factor*, Komisja zbadała, czy istnieje różnica w ryzykach uzasadniająca taki czynnik, a jeśli tak, to w jaki sposób można go wdrożyć, biorąc pod uwagę możliwe skutki uboczne.
- ➔ Zgodnie z regulacjami UE, Komisja rozważyła w swojej ocenie skutków regulacji wpływ rekomendacji bazylejskich z grudnia 2017 r. na finansowanie zrównoważonego rozwoju przed ich transponowaniem.
- ➔ Komisja rozważyła szersze użycie zasady proporcjonalności do różnych banków przy stosowaniu ram Bazylei III.

Zalecenia dotyczące instytucji finansowych oraz sektorowe – agencje ratingowe i agencje ratingowe zrównoważonego rozwoju

System finansowy w pełni wspierający cele UE w zakresie zrównoważonego rozwoju powinien charakteryzować się procesami finansowania i inwestowania, w których aspekty ESG są systematycznie integrowane.

Zalecenia dotyczące agencji ratingowych

- ➔ Agencje ratingowe powinny systematycznie włączać odpowiednie czynniki ESG i czynniki związane z długoterminowym zrównoważonym rozwojem do swojej analizy ryzyka kredytowego i ratingów kredytowych.
- ➔ Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) powinien wykorzystać istniejące ramy regulacyjne do integracji czynników ryzyka ESG z metodologią, transparentnością i zarządzaniem ratingami.
- ➔ Komisja powinna uważnie monitorować integrację ESG i rynkową strukturę ratingów kredytowych.

Zalecenie dotyczące agencji ratingowych zrównoważonego wzrostu

- ➔ UE powinna wspierać funkcjonowanie takich agencji, ponieważ już teraz odgrywają one na rynkach kapitałowych istotną rolę pośredników informacji o zrównoważonym rozwoju. Można to osiągnąć, promując jakość ratingów zrównoważonego rozwoju i procesów ratingowych, a także monitorując i oceniając stopień, w jakim ratingi zrównoważonego rozwoju są uwzględniane w długoterminowych decyzjach inwestycyjnych.

Wnioski dla banków (1)

Zmiana parametrów opisu otoczenia ekonomicznego:

- 1. taksonomia, etykiety – *green vs brown***
- 2. ujawnianie**
- 3. obowiązki inwestora**
- 4. modyfikacja zasad rachunkowości**
- 5. nowe instrumenty – zielone obligacje**
- 6. benchmarki – oparte na nowych parametrach opisu rzeczywistości**
- 7. nowe elementy ratingów kredytowych i zupełnie nowy rating zrównoważonego rozwoju**

Wnioski dla banków (2)

Specyficzne rozwiązania dla banków:

- ➔ Regulacje kapitałowo-płynnościowe bez zmian – z wyjątkiem *Green Supporting Factor* i *Brown Penalizing Factor*.
- ➔ Obowiązek uwzględniania w zarządzaniu ryzykiem (braku) ryzyka zrównoważonego rozwoju w modelu biznesowym banku.
- ➔ Realna przecena wartości rynkowej aktywów nie odpowiadających definicjom i etykietom zrównoważonego rozwoju.
- ➔ Zmiana warunków w pozyskaniu kapitału w zależności od obecności w modelu biznesowym elementów odpowiadających definicjom i etykietom zrównoważonego rozwoju.

Wnioski

- ➔ **Celem Grupy Ekspertów było opracowanie mapy drogowej zrównoważonych finansów zawierającej praktyczne zalecenia dla polityki gospodarczej UE w tym zakresie.**
- ➔ **22 marca 2018 r. Komisja przedstawi wstępny plan działań dotyczący zrównoważonych finansów.**
- ➔ **Ostatecznym sprawdzianem Grupy Ekspertów będzie nie tyle zakres, w jakim zostaną przyjęte konkretne zalecenia, ale stopień, w jakim zrównoważone finanse staną się stałym elementem rynków europejskich i polityki gospodarczej.**

FINANCING A
SUSTAINABLE
EUROPEAN ECONOMY

Final Report 2018
by the High-Level Expert Group on Sustainable Finance
Secretariat provided by the European Commission

Dziękuję za uwagę

Dr Mieczysław Groszek

**Członek Grupy Ekspertów Wysokiego
Szczepła ds. Zrównoważonych Finansów,
Prezes Zarządu Fundacji Polska Bezgotówkowa**

Forum Bankowe 2018